

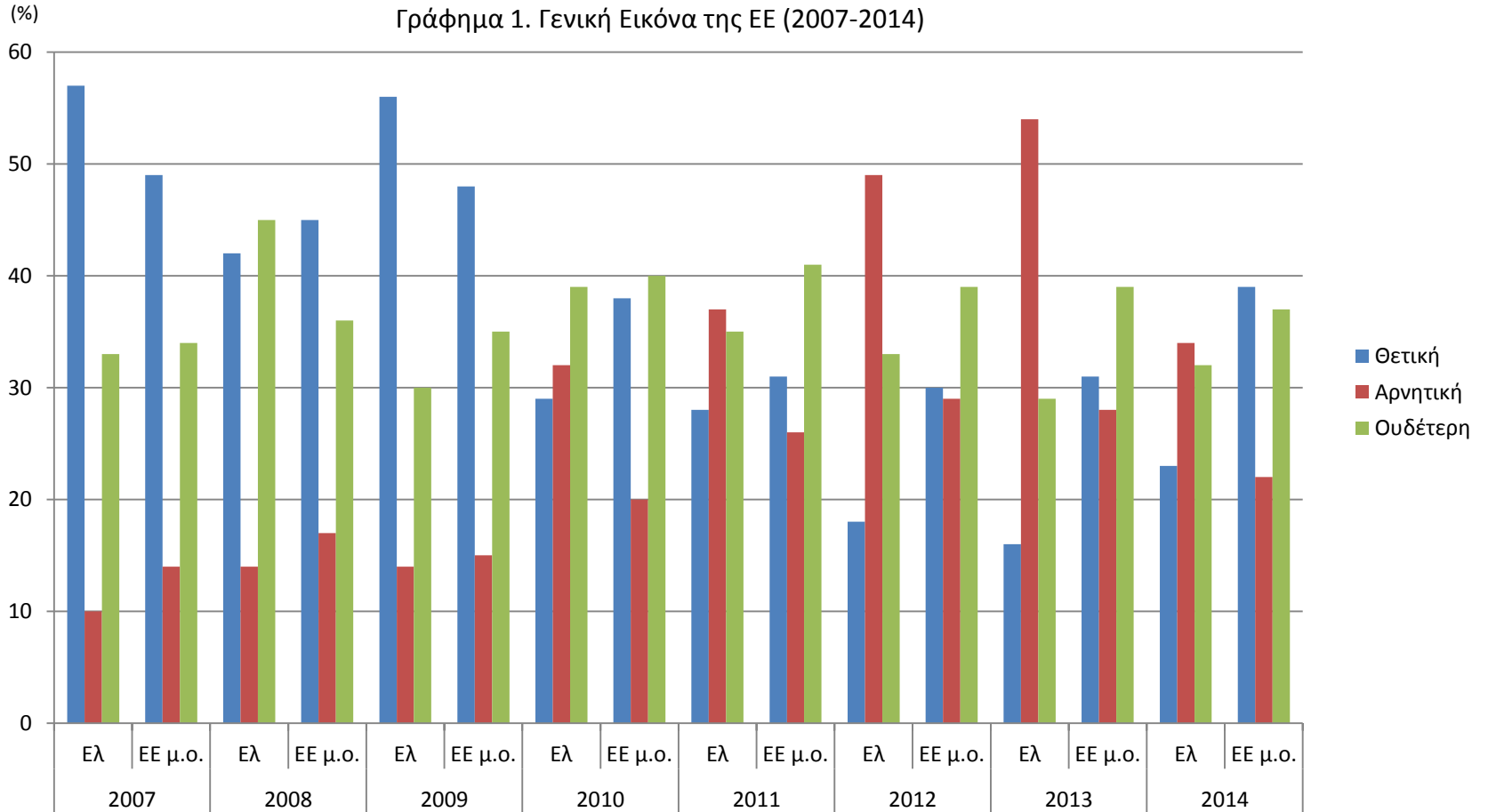
Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ κατά τη διάρκεια της κρίσης

Δημήτρης Κασίκας

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

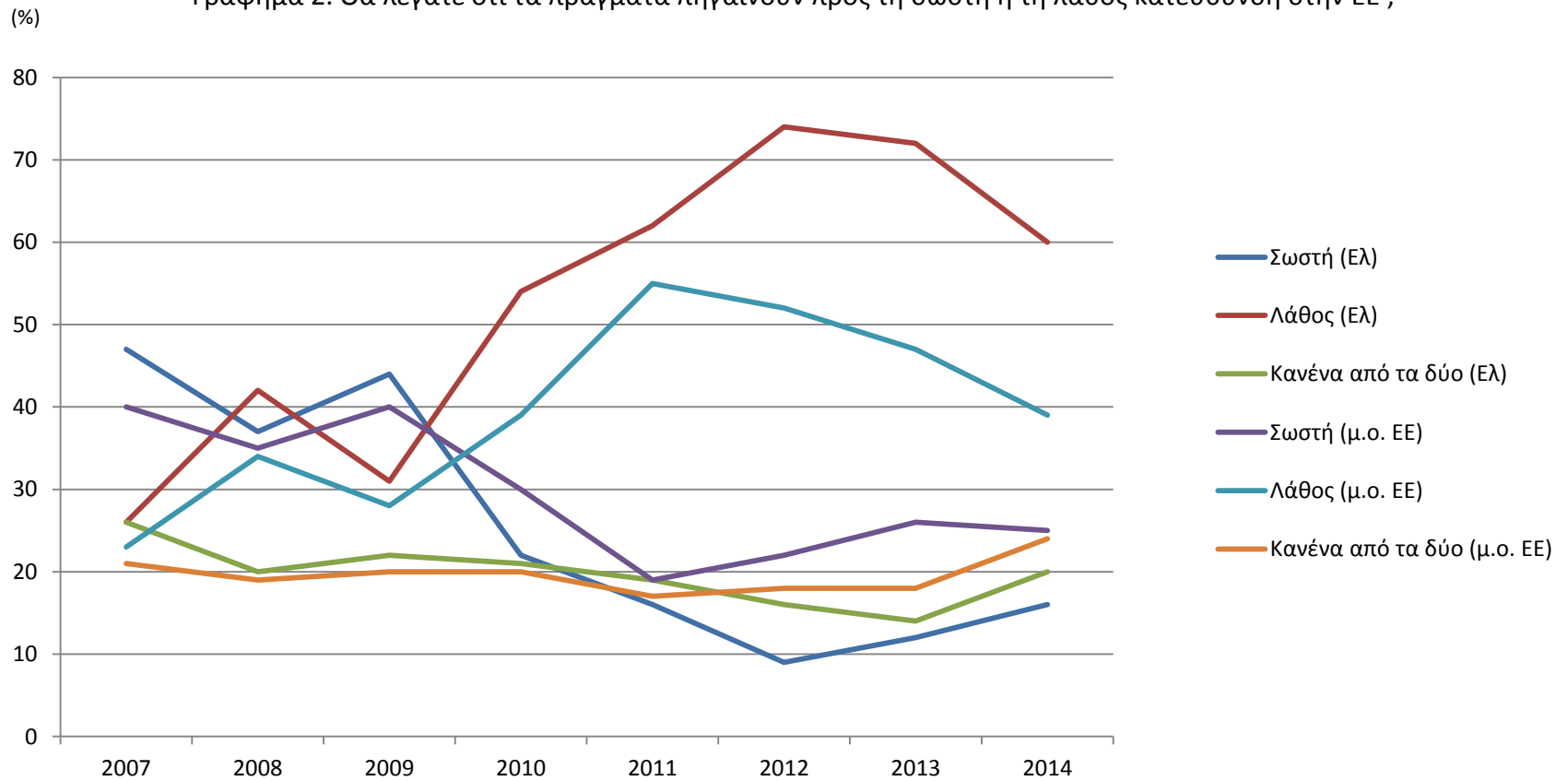
- Αντιλήψεις και Δημόσιος Διάλογος για την ΕΕ και τη Γερμανία κατά τη διάρκεια της κρίσης:
 - ▣ Αντιλήψεις των ελίτ
 - ▣ Αντιλήψεις του κοινού/ ψηφοφόρων
 - ▣ Ο δημόσιος λόγος των πολιτικών
 - ▣ Ο δημόσιος λόγος των ψηφοφόρων (online σχόλια)
 - ▣ ΜΜΕ

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

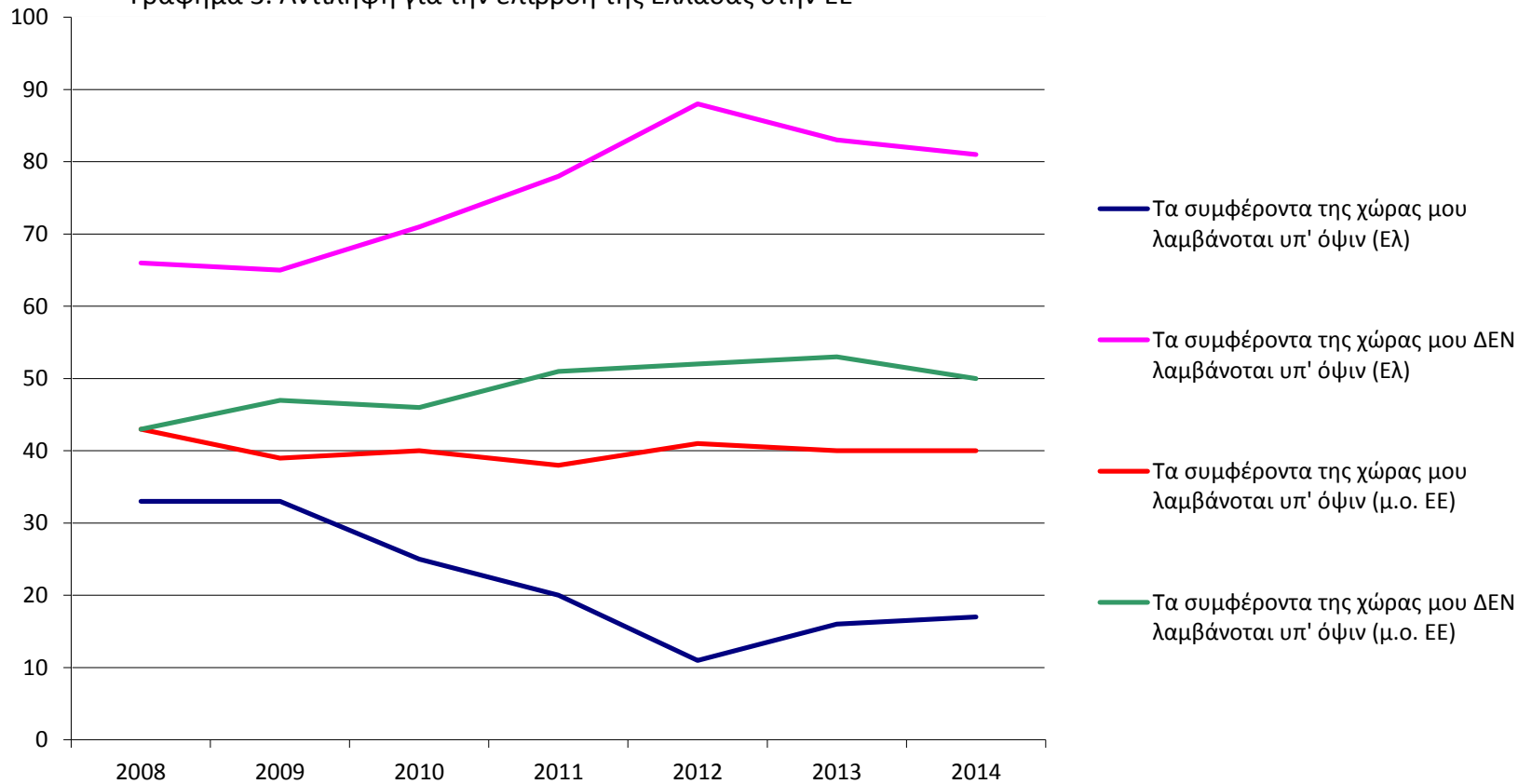
Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

Γράφημα 2. Θα λέγατε ότι τα πράγματα πηγαίνουν προς τη σωστή ή τη λάθος κατεύθυνση στην ΕΕ ;

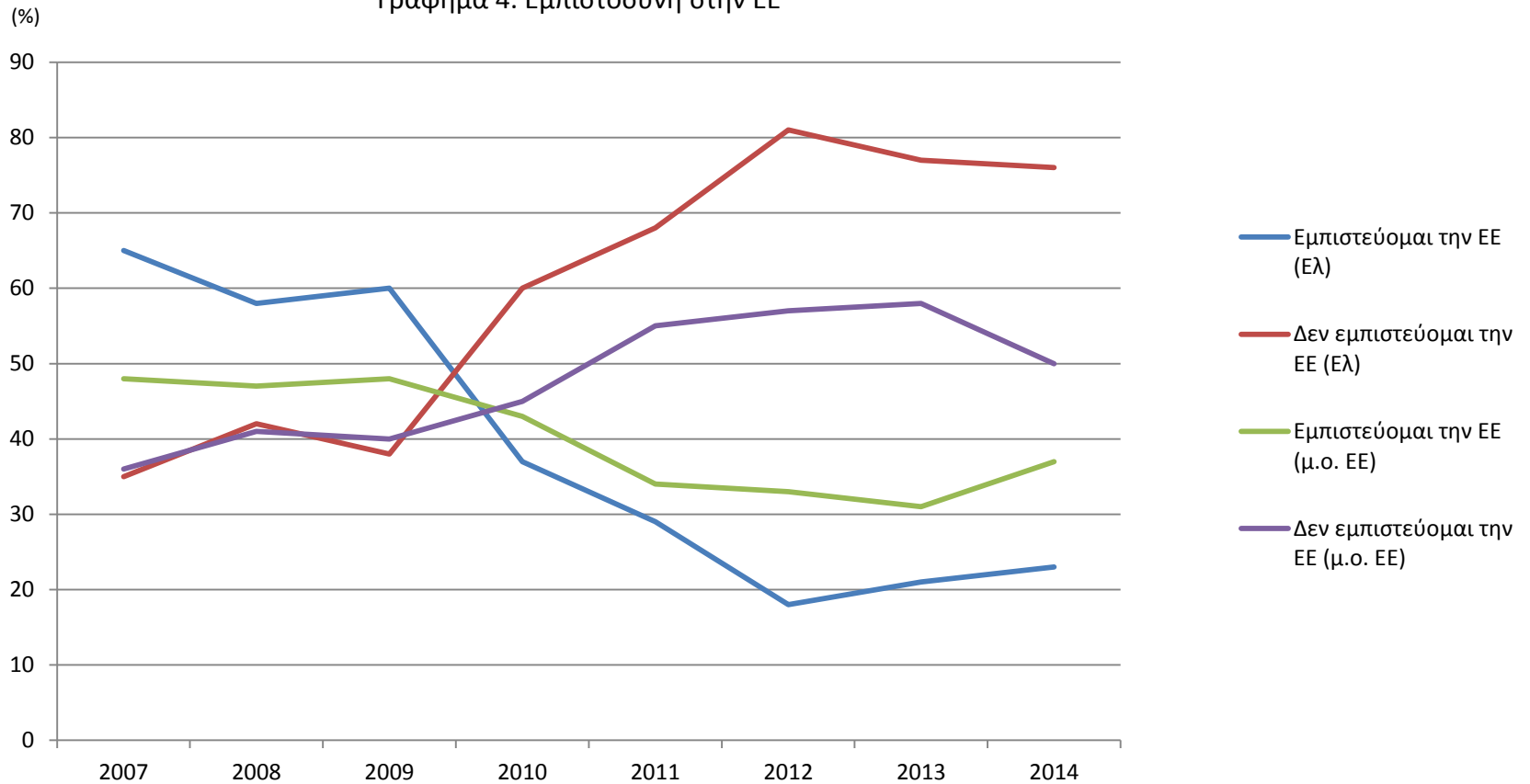
Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

Γράφημα 3. Αντίληψη για την επιρροή της Ελλάδας στην ΕΕ

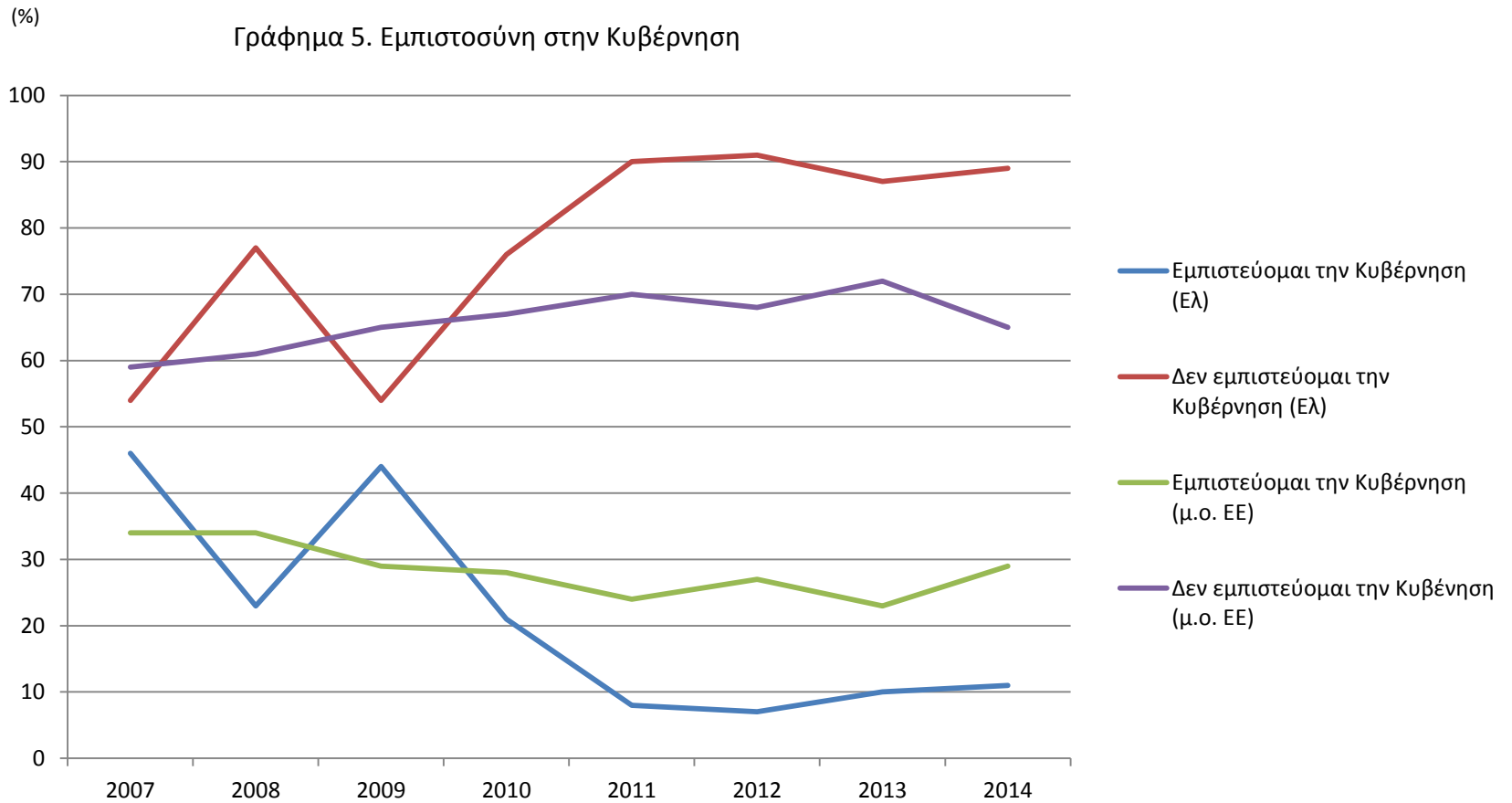

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

Γράφημα 4. Εμπιστοσύνη στην ΕΕ

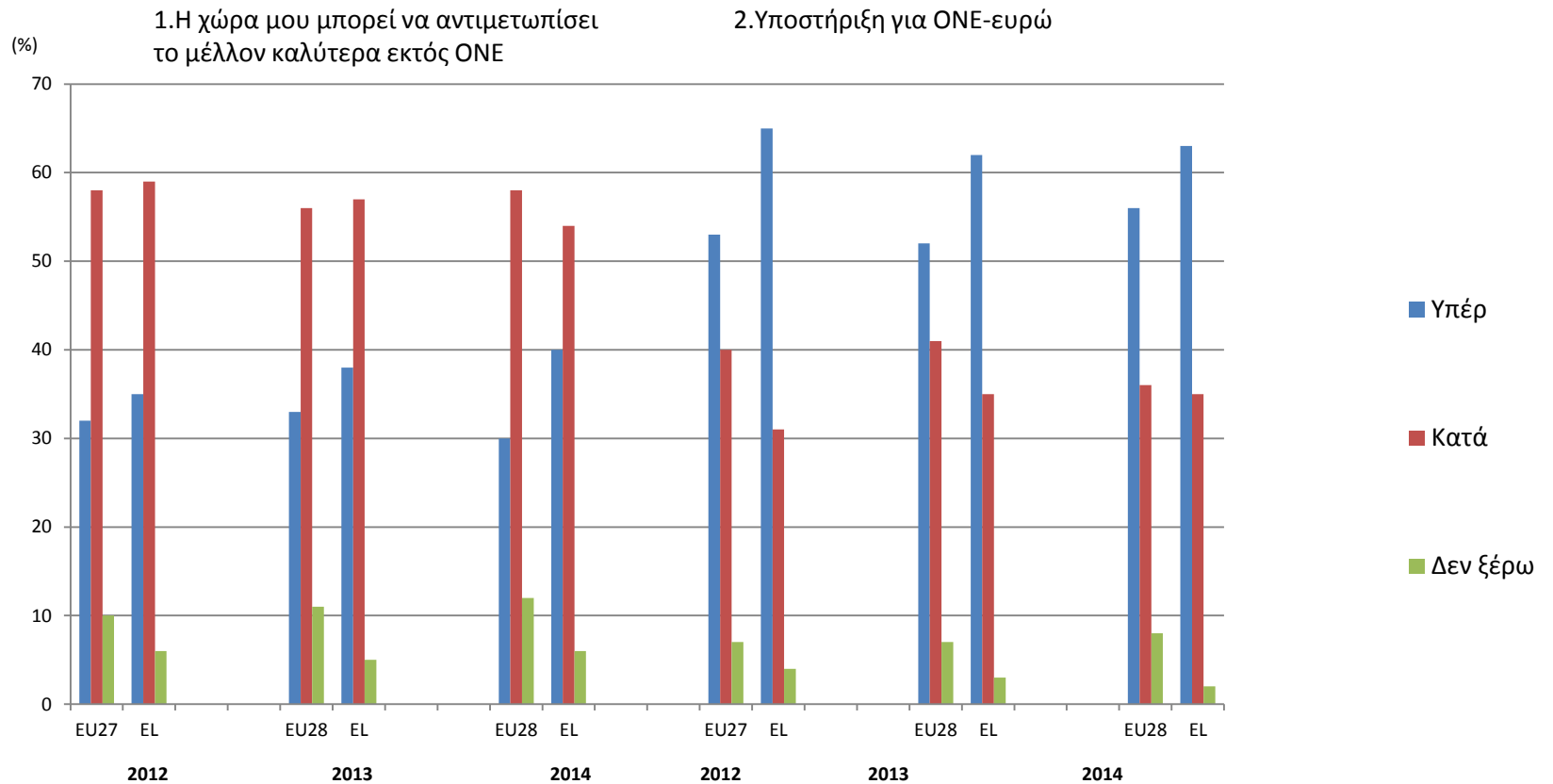

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

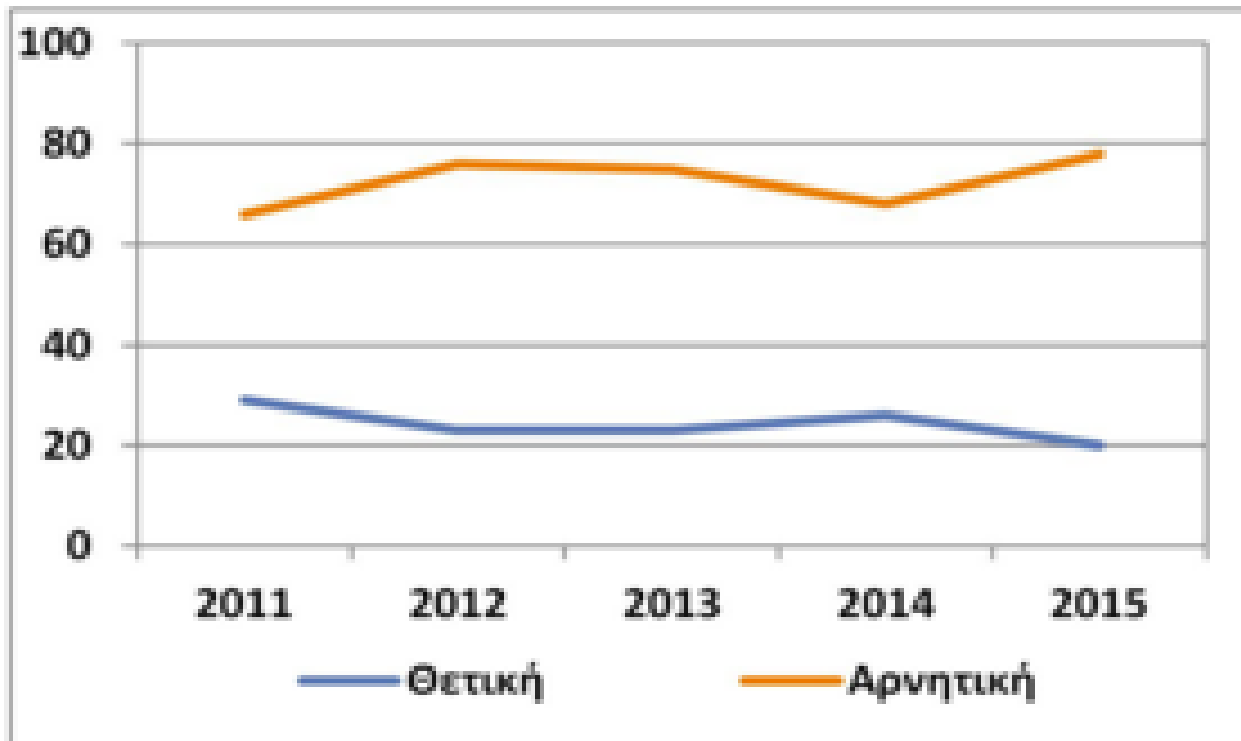
Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

Γράφημα 6. Αντιλήψεις της Ελληνικής θέσης για την ΕΕ

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

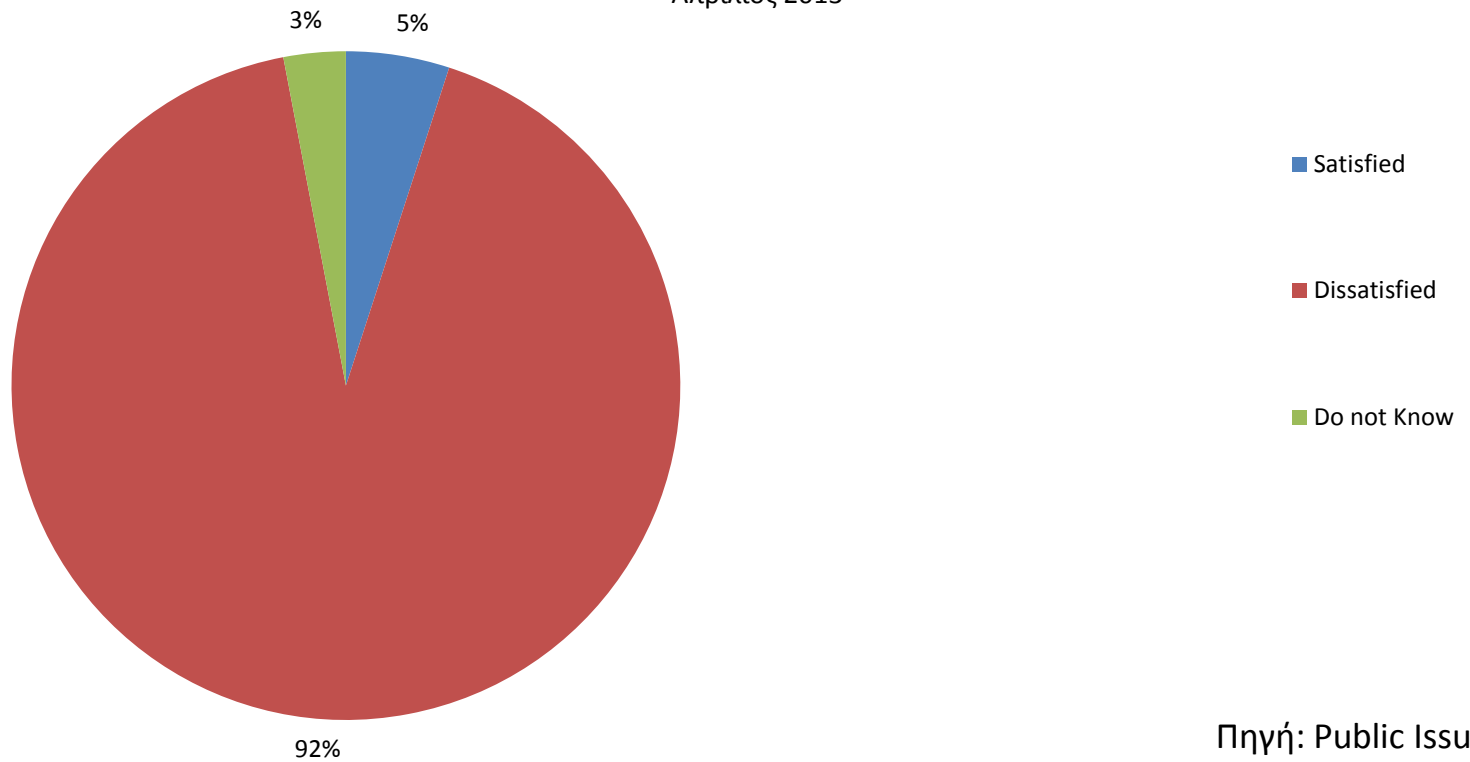
ΕΙΚΟΝΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, 2011-2015

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

Ικανοποίηση με τη διαχείριση της κρίσης από τη Γερμανία

Απρίλιος 2013

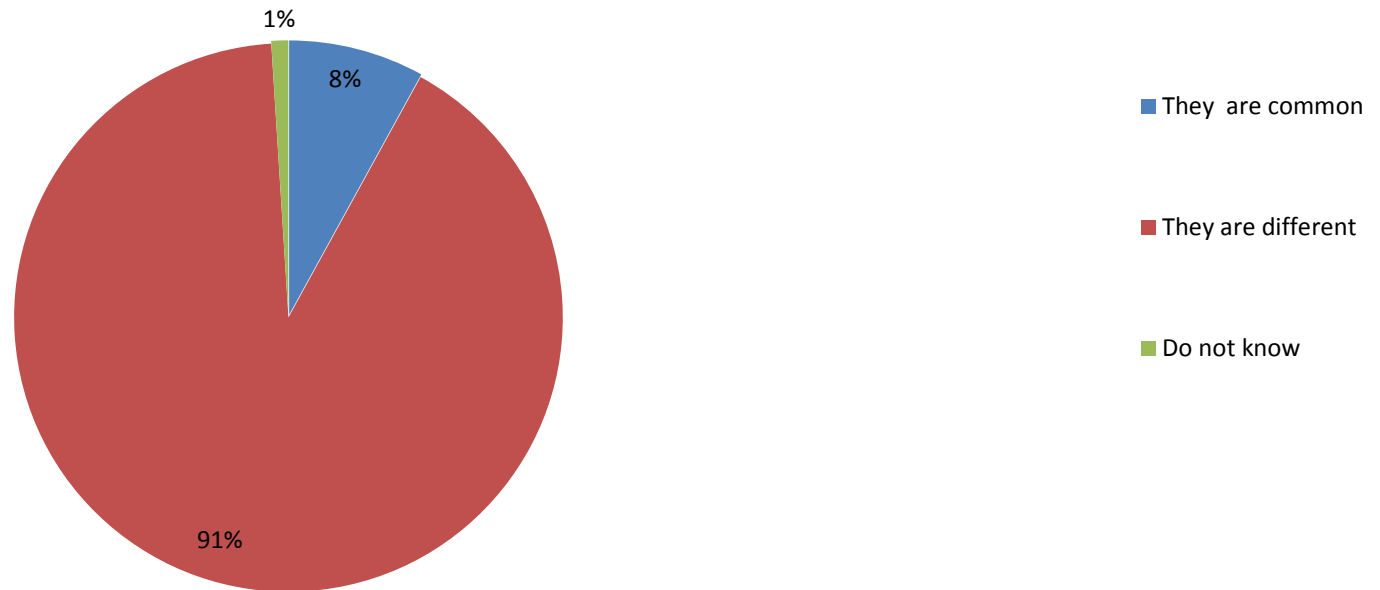

Πηγή: Public Issue

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

Αντιλήψεις για τα συμφέροντα Ελλάδας και Γερμανίας

Απρίλιος 2013

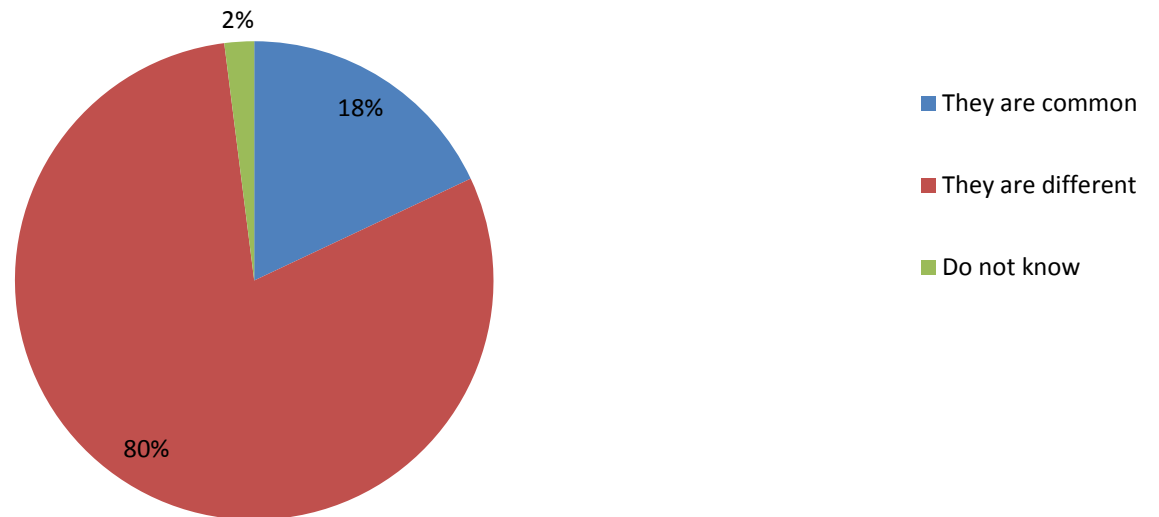

Πηγή: Public Issue

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

Αντιλήψεις για τα συμφέροντα Ελλάδας και Γερμανίας

Φεβρουάριος 2015

Πηγή: Public Issue

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

- Αντιλήψεις και Δημόσιος Λόγος στην Ελλάδα: Σημεία Σύγκλισης
 - Απόρριψη και έλλειμμα εμπιστοσύνης στο ελληνικό πολιτικό σύστημα
 - Απογοήτευση και έλλειμμα εμπιστοσύνης στην ΕΕ
 - Η κυριαρχία της ΕΕ από τη Γερμανία
 - Απόρριψη της πολιτικής της Γερμανίας
 - Η θέση της Ελλάδας στην ΕΕ και την Ευρωζώνη

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

- Αντιλήψεις και Δημόσιος Λόγος στην Ελλάδα: Συνέπειες για το μέλλον του ευρωπαϊκού εγχειρήματος
 - Ευρωσκεπτικισμός
 - Σημαντική αύξηση του ευρωσκεπτικισμού μετά την εκδήλωση της κρίσης
 - Ο ευρωσκεπτικισμός δεν περιορίζεται σε ακραία κόμματα
 - Ο ευρωσκεπτικισμός δεν περιορίζεται σε περιθωριακά κόμματα
 - Ο ευρωσκεπτικισμός δεν περιορίζεται σε κόμματα της αντιπολίτευσης
 - Τα κόμματα που κυβερνούν περιορίζουν τον ευρωσκεπτικισμό στο δημόσιο λόγο τους

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

□ Αντιλήψεις και Δημόσιος Λόγος στην Ελλάδα: Συνέπειες για το μέλλον του ευρωπαϊκού εγχειρήματος

□ Ευρωσκεπτικισμός

Ωστόσο:

- Η αύξηση του ευρωσκεπτικισμού ήταν αναμενόμενη λόγω του μεγέθους της κρίσης και της σημαντικής ανάμειξης της ΕΕ στη διαχείριση της
- Η εξομάλυνση των οικονομικών συνθηκών οδηγεί σε μείωση του ευρωσκεπτικισμού
- Δεν υπάρχει διάθεση εξόδου από την ΕΕ/ ΟΝΕ, και κάτι τέτοιο δεν υποστηρίζεται από κανένα κόμμα, με εξαίρεση το ΚΚΕ

Συνεπώς: ο ευρωσκεπτικισμός στην Ελλάδα φαίνεται να είναι «ήπιος» και όχι «σκληρός» μορφής

- Ο ευρωσκεπτικισμός σαν πολιτική στρατηγική – σύνδεση με τον λαϊκισμό

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

- Αντιλήψεις και Δημόσιος Λόγος στην Ελλάδα: Συνέπειες για το μέλλον του ευρωπαϊκού εγχειρήματος
 - Ο διαχωρισμός ελίτ/ ψηφοφόρων
 - Ελλάδα: μια περίπτωση “Constraining Dissensus”;

Πίνακας 1. Αντιλήψεις των Ελίτ για την ΕΕ

Θετικές Γνώμες (%)	Πολιτικοί	Τεχνοκράτες	Συνδικαλιστές και Εκπρόσωποι Επαγγελματικών Ενώσεων	Εκδότες και Δημοσιογράφοι
Πριν την Κρίση	84.2	100.0	94.1	94.1
Μετά την Κρίση	73.7	85.7	58.9	76.5

Πίνακας 2. Αντιλήψεις του Κοινού για την ΕΕ

	Θετικές Γνώμες (%)	Αρνητικές Γνώμες (%)	Ουδέτερες Γνώμες (%)
2010	29	32	39
2011	28	35	35
2012	18	49	33
2013	16	54	29
2014	23	34	32

Ελλάδα, Γερμανία και ΕΕ

- Αντιλήψεις και Δημόσιος Λόγος στην Ελλάδα: Συνέπειες για το μέλλον του ευρωπαϊκού εγχειρήματος
 - ▣ Η διαφοροποίηση των εθνικών ελίτ

Πίνακας 3. Αντιλήψεις των Ελίτ για τη Διαχείριση της Κρίσης από την ΕΕ και τη Γερμανία

Αρνητικές Γνώμες (%)	Πολιτικοί	Τεχνοκράτες	Συνδικαλιστές και Εκπρόσωποι Επαγγελματικών Ενώσεων	Εκδότες και Δημοσιογράφοι
ΕΕ	73,7	64,3	88,2	64,7
Γερμανία	73,7	64,3	88,2	64,7

- **Συμπερασματικά:** Έντονη διαφοροποίηση ελίτ – κοινού, καθώς και μεταξύ των ελληνικών και (κάποιων) ευρωπαϊκών ελίτ ως προς την στάση τους απέναντι στην ΕΕ κατά τη διάρκεια της κρίσης
- **Ωστόσο:** Στην περίπτωση της Ελλάδας αυτή η διαφοροποίηση δεν περιορίζει την πολιτική προς την κατεύθυνση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αλλά αντίθετα τη διευκολύνει – προς ένα enabling consensus ;